

יום ב', י"ב בתשרי תשס"ה (27 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, י"ב בתשרי, ממשיכים במסעינו החודשי אל חקר שבטי ישראל. היום – שבת יששכר.

"ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכור שכרתי בדודאיי בני וישכב עמה בלילה הוא. וישמע אלוקים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי. ותאמר לאה נתן אלוקים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר." [בראשית ל"א 16-18]

שבת יששכר - צאצאי בנו ה-9 של יעקב אבינו, ה-5 ללאה. בברכת יעקב ליששכר לפני מותו, "יששכר חמור גרם, רובץ בין המשפתיים", קבע יעקב את הברית המיוחדת ששררה בין שבטי זבולון ויששכר, לפיה "היה זבולון עוסק בפרקמטיא [=מסחר] וממציא מזון לשבת יששכר והם עוסקים בתורה." ועוד, כי יששכר יהיה "חמור בעל עצמות, סובל עול תורה כחמור חזק, שמטעינים אותו משאוי כבד." [רש"י בראשית מ"ט 14] בהמשך, "וירא מנוחה כי טוב, ואת הארץ כי נעמה, ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד." [שם שם 15], אומר רש"י: שיששכר יראה "לחלקו ארץ מבורכת וטובה להוציא פירות. ויהי לכל אחיו ישראל לפסוק להם הוראות של תורה וסידרי עיבורין [של שנה], שנאמר: "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל; ראשים [היו] מאתיים, מאתיים ראשי סנהדרין העמיד, וכל אחיהם [של שבת יששכר פעלו] על פיהם [על פי הוראותיהם]" [דברי הימים א י"ב 33].

משה רבינו בברכתו לבני ישראל [וזאת בפרשת "וזאת הברכה"], שהיא נקראת בשבוע הבא, בשמיני עצרת\שמחת תורה, והיא הפרשה האחרונה בתורה] מוסיף: "שמח זבולון בצאתך ויששכר באוהליך. עמים הר יקראו, שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפוני טמוני חול." [דברים ל"ג 19-20] אף רש"י מרחיב: זבולון ויששכר עשו שותפות, זבולון לחוף ימים ישכון ויוצא לפרקמטיא בספינות ומשתכר ונותן לתוך פיו של יששכר והם יושבים ועוסקים בתורה. לפיכך הקדים [הכתוב] את זבולון ליששכר, שתורתו של יששכר [מתקיימת] על ידי זבולון.

בחנוכת המשכן במדבר [עליה רמזנו בדף של אתמול, י"א בתשרי, כי בחג הסוכות החלה המלאכה של בניית המשכן, אחרי שהעם קיבל כפרה ביום הכיפורים על מעשיהם בחטא העגל] סדר הקרבת הקרבנות לא היה לפי סדר תולדות בני יעקב [ראובן, שמעון וכו'] אלא לפי סדר הדגלים – יהודה, יששכר, זבולון ששבטים אלה חנו בצד הקדמי, המזרחי של המחנה; אחריהם – ראובן שמעון וגד [בצד הדרומי]; אפרים, מנשה ובנימין [בצד המערבי] ולבסוף – דן, אשר ונפתלי [בצד הצפוני]. כאשר ניגש נתנאל בן צוער, נשיא יששכר, ביום השני להקריב את קרבנו, אומרת התורה: "ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר. הקרב את קרבנו..." [במדבר ז' 18] ושואל רש"י: מה תלמוד לומר [למה כתוב כאן] "הקריב" בשבטו של יששכר, מה שלא נאמר בכל [יתר] השבטים? לפי שבא ראובן ועירער: די שקידמני יהודה אחי, אקריב אני אחריו. אמר לו משה: מפי הגבורה [הקב"ה] נאמרה לי שיקריבו כסדר מסען [של השבטים] לדגליהם. לכך כתוב "הקרב את קרבנו", והוא [הקריב] חסר יו"ד, שהוא משמש "הקרב" לשון ציווי, שמפי הגבורה נצטווה, "הקרב!". ומהו "הקריב ... הקריב" פעמיים? שבשביל שני דברים זכה יששכר להקריב שני לשבטים: אחת, שהיו יודעים בתורה, ... ואחת, שהם [אלה ש]נתנו עצה לנשיאים להתנדב קרבנות הללו.

רף זה מוקדש לעילוי נשמת אבי ז"ל שיחול 9 שנים ליום פטירתו ביום ב' הקרוב, י"ט בתשרי, שלימד אותי בינה לעתים" וששמו של "נתנאל", נשיא יששכר, שווה-ערך בגימטריא לשמו, "אריה צבי הכהן גולדמן". יהי זכרו ברוך.

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל